

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVIII

Nr. 12.

Brașov, Luni-Marti, 17 (29) Ianuarie

1895.

Socialismul în Ungaria.

Brașov, 16 Ianuarie v. 1895

Când Dumnezeu vră se bată pe cineva, îi ia mai întâiu mintea. Acestu vechiu proverb ni-l revocă în memoria actualele desbateri din dietă, cari — ca de obicei — culminază și de astă-dată numai și numai în îngrijirea, de-a duce în împlinire cu fier și focu idea maghiară, în timp ce tăciunile aprinsu alu socialismului, ce fusese aruncat, înainte de asta abia cu 5—6 ani, în straturile de jos ale poporațiunei din „Alföld”, a început să se încingă și să isbucnescă în flacări, cari din ții în ții îmbracă forme mai amenințătoare pentru ordinea de stat.

Când s'au ivit primele semne ale socialismului în Ungaria, se credea, că e numai o glumă și nimenea nu-i dedia vre-o însemnătate. În scurtă vreme însă gluma a început a se îngroșa, mișcărilor socialiste luaseră în unele localități ale Ungariei sudice dimensiuni serioase și la urmă isbucniseră chiar în turburări. Atunci autoritățile au început a se pune în mișcare, luără feliurte măsuru de represiune, ba la urmă fu recrutată chiar și miliția.

Tote acestea însă n'au folositu nimic. Foile unguresci publică raporturi lungi, în cari se constată, că mișcărilor socialiste nu numai n'au pututu fi oprite, der din contră, au prinsu rădăcini afunde în întregu ținutul „Alföld”-ului și e mare temerea, că la primă-veră aceste mișcări voru isbucni din nou în revolte sângeroase. Mai cu seamă în comitatul Bichișu, Cianađu, Ciongradu și în alte comitate din acele părți, socialiștii sunt în mișcare mare. In-suși fișpanul Tallian Béla a declarat în congregațiunea comitatului Bichișu, că periculul este iminentu, deoarece socialiștii sunt astăzi multu mai organizați, ca în 1891. Ei în

adeveru lucrează cu mare zelul pentru a se organiza și, după cum constată in-se-și foile maghiare, nu este ții, în care gendarmeria se nu aibă de a disolva câte-o adunare secretă de socialiști.

Se vede din tote, că socialismul a găsit în Ungaria unu teren u foarte priinciosu. A fostu de ajunsu să se arunce prima sēmēnță, pentru ca imediatu să și prindă rădăcini afunde.

Acēsta dovedesce nemulțumirea cea mare, de care e cuprinsă poporațiunea țerei, fără deosebire de limbă și de lege. Puțin u pasă poporului de „idea de stat maghiaru”, de care sunt preocupati astăzi politicianii unguři, căci lui îi trebuie pâne, er nu idei. Cei ce exploatăză poporul și consumă finanțele țerei în numele „ideei de stat maghiaru”, nu sunt amicii poporului, nu lucrează în interesul lui și, prin urmare, nici în interesul patriei.

Acēsta o scie poporul și o simte, er urmarea este, că se aruncă orbesce în brațele socialismului.

Nu scim u unde voru duce aceste porniri, la totă întēmplarea însă la bine nu voru duce. Președintele republicii franceze, Casimir-Perier, a fostu silitu să dimisioneze din cauza agitațiunilor socialiste, de-aseenea și președintele camerei Dupuy, er Bourgeois a fostu silitu din cauza acestor agitațiuni să renunțe la formarea cabinetului, în timp ce lui Ribot, totu din aceea cauză, forțe cu greu și numai după mari lupte i-a succesu formarea cabinetului. Nu mai puțin vehementă este lupta cu socialiștii în Belgia, Italia și Germania. Ce va face însă Ungaria, când va avē să superte și ea asemenea lupte?

Ministrul ungurescu de interne proiectează, ce-i dreptu, luarea unor mēsuru pentru îmbunătățirea sorti muncitorilor din „Alföld”, sperand u,

că prin acēsta se va pune capētu socialismului. Der ore prin atata se va pute localisa rēul? — Noi nu credem u.

Ranele, de cari suferē poporațiunea din sudul Ungariei, sunt ranele întregi țeri. Postulatulu principalu al u este sufragiulu universalu. Acēsta o dorescu toti, acēsta o doresce nu numai poporul maghiaru din „Alföld”, ci tote popoarele țerei, căci toti dorescu să fiă împartășiți în egală mēsură din drepturile constituționale ale țerei.

Până când nu se va face acēsta, nemulțumirea între popore se va perpetua, er socialismul va găsi întot-deuna unu bunu teren în sinul u acestora și nu va fi cu puțință de a-lu localisa.

Dieta ungară.

Desbaterca bugetului de culte și instrucțiune.

În 25 Ianuarie n. s'a continuat în dieta din Pesta desbaterca generală asupra bugetului ministerului de culte și instrucțiune publică.

Veress Jozsef (oposiționalu) constată, că din progresulu făcutu pe terenul instrucțiunei publice, guvernulu nu-i revine parte așă de mare, ca confesiunilor, der cu tote acestea raportorulu a scrisu succesele guvernului. Ministrulu de culte a vorbitu despre spiritulu naționalu alu instrucțiunei. De faptu vedem u, că din anu în anu este totu mai mare numērul elevilor, cari se numescu maghiari; însă ceea ce arată cifrele, încă nu însemneză preponderanța elementulu inteligent maghiaru.

Din mâna rassei maghiare au cădutu frânele conducerei, er la acēsta e pricina, că școlele medii sunt situate în modu neproporționalu. De aici provine acel rezultat caracteristicu, că ținuturile maghiare sunt provēdute cu funcționari de naționalitate, în locu ca în ținuturile locuite de naționalități se fiă aplicați funcționari maghiari. Constată, că societatea își pierde maghiarismulu de baștină și îmbracă caracteru cosmopolitu. Der de unde se și in-

vețe ađi unguresce? Între popor u se pōte, căci peste totu sunt răspândite naționalități, er în școle se crede, că numai acela vorbesce o ungurescu mai cultă, care mestecă cătu mai multe cuvinte straine în vorbire și scriere. Primesce bugetulu.

Papp Géza mai întâiu vrē să vorbescu despre școlele populare confesionale, despre invēțatorii și preparandiile acestora și despre inspectiunea, ce se face asupra lor. Spune în primul rēndu, că școlele maghiare s'au imulțitu în timpul din urmă aprōpe cu o sută în fiecare anu, er pentru anul viitoru sunt în planu de-a se înființa alte 400 școle populare. Unu astfel de rezultat și o astfel de politică culturală decu trebuie apreciată după cuviință. Înse ca deputatul unu cercu locuitu de naționalități, nu pōte să retacū a nu da espresiune apariței durerose, că în școlele confesionale se dă totu mai puțină importanță studiulu limbei maghiare. Apariția acēsta se arată mai ales în școlele catolice. Din raportulu ministrului se vede, că dintre 3000 școle catolice, numai în 300 se propune cu succesu studiulu limbei maghiare. Causa aceste neglijențe este, că la aceste nu s'a pus destulă grija și solicițudine pentru studiarea aceste limbi, der mai alesu, că inspectorii școlari n'au fostu destulu de rigoroși în esercierea drepturilor și datorințelor, cum au fostu și sunt u. e. față de școlele naționalităților, unde în proporți rezultatulu e mai îmbucurătoru. Decu din cauze financiare școlele confesionale nu pot trece în mâna statului, atunci acestu rēu se se delature pe altă cale, adecū preparandiile confesionale se se facu tote de stat și califiicațiunea invēțatorilor se fiă mai strictă. Votēză bugetulu.

Bano Jozsef dice, că a voit u să așternă unu proiectu de rezoluțiune în sensulu, ca tote legile de instrucțiă se se supună unei revisuiri. Der l'a întrecut u ideia acēsta actualulu ministru Wlassics. Face imputări guvernului, că nu s'a îngrijit destulu de cauza invēțamentulu, mai alesu de studiulu limbei maghiare. Ce privesce asilele de copii, 70%, dintre băieții obligați a cerceta aceste institute, nu le

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

(Reproducerea oprită.)

Din anii 1848—49.

Memorii, de Vasile Moldovanu.

(6) (Urmare).

IV. Statarulul.

Deja pe la finea lui Aprilie ne adusesese „Gazeta” scirea, că guvernulu a decretat dreptulu statarulu. Se lățise faima, că mēsură acēsta tiranică nu numai se va publica din sat în sat, der că se voru ridica furci în fiă-care comună, și constatanduse, că cineva mai agitēză pentru adunare, se va prinde și în restimpu de trei zile se va și executa.

Dela decretarea aceste mēsuru estra-ordinare trecură mai multu de dece zile, și totu nu mai vedeamu furci ridicate. Împrejurarea acēsta ne înduplecă a crede, că Ungurii nu facu decâtu amenință, der în cele din urmă totu li-e tēmă a provoca pe Români prin astfelu de nechibzuințe, căci nici unu unghiulețu din țără nu rămase neagitatu de noi. Români resonau, că subjugatori lor voru renunța la astfelu de apu-

cături, spunendu-le în față, că și pe sub furcu voru merge la adunarea din Blașiu, er cu Țera ungurescā nu ne unim u.

În 7 Maiu era ții de Duminecă. Ionu Orosu a venit u, ca tot-deuna, în Chirileu, amă petrecutu totă ziua în convorbiri, atătu între noi, cătu și cu poporul, care de stam u acasă, se aduna în jurulu nostru, de eșeam u la câmpu în plimbare, ne însoțea și ne asculta vorbele.

Aveam u în ziua acēsta o estra-ordinară bună dispozițiune, atătu că ziua de 15 Maiu se apropia, cătu și pentru-că acum eram u deplinu convinși, că adunarea noastră națională va fi imposantă, căci aveam u sciri, că omēni voru participa în mase mari, desprețind u ori-ce piedeci și primejdii.

Sera târziu amiculu meu Orosu, seu Russu, s'a dusu acasă la Vidrașeu, der m'a asigurat u, că în ziua următoare erāși mē va cerceta.

În 8 Maiu dimineța m'am sculat u înainte de răsăritulu sōrelui. Nici odată în viața mea nu mi s'a părut u răsăritulu sōrelui mai majestosu și o dimineță mai pomposă, decâtu acēsta. Omēni eșeau la lucrulu câmpului, eu imi nutriam ochii pe plantele încărcate cu rouă și pe sēmēn-

turile bogate, ce se estindeau din marginea satului, cătu cuprindeu privirea. Pe lângă tote acestea însă, unu presimțu întunecat, o melancoliă neobicinuită imi posomoria inima și sufletulu, de nu-mi aflam locul. Am aflat u „Foia pentru minte” și m'am retrasu în grădină, ca să cetesc u până va veni Russu. Abia mi-am plecatu ochii pe carte când etă vine judele comunalu, imănand u-mi unu biletu scrisu în limba maghiară, de următorulu cuprinsu: „Jude, pentru unu lucru forțe momentuosu (egy igen komoly dologert) voiu veni ađi în satulu vostru, vei griji de unu quartiru și cu deosebire de aceea, ca din totă casa, se se înfățișeze omi înaintea mea”. (Subscrisu: Madaras sz.-biró).

Nu-mi trebui multă bătaie de capu pentru a ghici, că cauza momentuosă pentru-care vine, nu e alta, decâtu publicarea statarului, prin care se terorizeze înteligență și popor. Depărtați pe judele cu inviațiunea se adune pe toti omēni, și pe cei dela câmpu, ca se nu fiă espusă persoana lui, der abia va fi ajunsu până în mijloculu satului, când se și ađi zurăit u de trăsura. Era solgăbirul Madaras. Eu eșind u din grădină, ilu întēpinai în curte; judele încă alerga în urma lui.

Nu lăsă a-se desprinde cai, nici n'a voit u a intra în casă, ci dand u judelui poruncă să adune îndatā satulu întregu, a rămasu afară, făcendu-și ocupațiunil cu căutarea hărtilor, ce le avea la sine. În mijloculu mulțimei scōse decretulu guvernialu, ilu ceti în limba romānescă; se vedea, că cetindu-lu în mai multe rēnduri, ilu invēțase de rost. La fiă-care sentință aduga esplicări dela sine, și fixand u-me cu ochii, dise apăsatu: „De ađi înainte, cei ce au turburat u țera, de se voru mai afla agitand u (bujtogatni), în trei zile, unde voru fi prinși, voru fi trași susu pe furcu”. Fîhind u cetirea și esplicarea, se adresă judeului: „Tu vei îngriji, ca furcile se se facu de locu, și gătinduse, se se implante acolo (arătand u unu locu mai ridicat în capulu satului), însă așă se îngrijesci, ca reintorcend u-me peste câte-va cēsuri, se le afu ridicate”.

Persoana, căutătura și tiranica purtare a acestui omi sēlbatecu, insuflă grōză în poporul din cerculu lui. Omēni stăteau toti impietriți, ca nisce statue, numai judele își deschise gura și dise: „Bine-d-le, voru fi gata furcile”. După acēsta solgăbirulu se urcā în trăsura, și în câteva minute se făcu nevēcutu.

cercetază, și sunt o mulțime de asile ai căror conducători nu știu o borbă unghurească.

Herman Otto: Unde?

Bano Jozsef: La Saș. Asemenea dintre învățătorii sași nu știu o mare parte unghurească. Amintesc d. e., că în Bistrița-Năsăud sunt 10 învățători sași, cari nu știu nici o vorbă unghurească.

Polonyi Géza: A pakli. (Paetul.)

Prileszky Tade (Slovac moldovăngergelyisit.) Aprobă pe deplin programul ministrului de culte și dice, că țera numai atunci va fi mare, când fâ-care cetățenii va fi Maghiar și în limbă, căci după a lui părere, aici nu există naționalități. Ci numai cetățenii maghiari egal îndreptățiți. Cel ce locuiește acest pământ sfânt, cel ce trăiește și moare aici, nu poate fi decât Maghiar (Dămne iartă-lă, că rău îl muncesc duhul necurat al șovinismului!) Să dăm d'ér fiă căruia ocazia de a-și însuși limba maghiară. În cercul meu locuit de Slovaci, s'au înființat trei școli elementare de stat. Privesc numai d-lă ministru său ori cine, cât de mare este rezultatul. Acolo băieții slovaci vorbesc mai bine unghurește, decât noi. Unde d'ér comuna e gata de jertfă și va ruga pe ministru să le înființeze școlă de stat, nu se uita la buget, ci dacă are bani să dea, decât n'are încă să dea. Să ceră și să impună arunc de dare. În sfârșit recomandă guvernului să premieze pe învățătorii, cari fac progrese în învățarea limbii maghiare.

Sedința dela 26 Ianuarie.

Continuându-se desbaterea bugetului, a luat cel dintâiu cuvântul

Tuba János, care duse dela început, că organizarea radicală a învățământului popular pretinde nesmintit, ca toate școlile să treacă în mâna statului. Acesta este unicul mijloc prin care statul își poate asigura influența, ce-i compete, asupra învățământului popular. D'ér decât din cauze financiare nu se poate face acesta tocmai acum, atunci cel puțin preparatiunile să treacă toate în mâna statului. Vorbind despre revisuirea legilor de instrucțiune, recomandă ministrului, ca cu prilejul acela să ia dispozițiune, ca toți învățătorii confesionali să fi obligati a intra în reuniunile unghureșci comitatense.

Dintre ceilalți vorbitori Kovács Albert s'a ocupat mai în special cu cestiunea învățământului. El nu e mulțumit cu rezultatul de până acum și cere, ca ideia școlii naționale să fi pusă mai pe sus decât ideia școlii confesionale. Apoi toate școlile cu tendință anti-maghiară să fie închise, și în locul lor să se înființeze școlile de stat. Mai departe urgitază, ca statul să pună o serioasă îngrijire pe modul cum se cresc candidații de preoți, din punct de vedere național unghureșci.

Poporul încă tot sta incremenit, fără a scote careva un cuvânt măcar din gură, până ce o femeie cu numele Maria Munteanu rupse tăcerea prin cuvintele: D'ér noi câți am fost aici, n'am putut să facem călți pe această dihanie sâlbatică, ca să pomenescă calea în care umblă. — Prin aceste cuvinte, ca treziri din somn, începură a grăi unul una, altul alta, până a lua hotărârea, ca aș să nu se mai lucreze nimic, să se facă și așede furcile.

Ast-fel ne-am dus cu poporul în mijlocul satului, unde un locuitor avea brazi, din cari oferi unul, său doi, de va cere trebuința. Pricepătorii măsură, taie și se apucă de lucru.

Omul ajungându în primejdii, se familiarisază și cu ele, și cu toate că nu le poate învinge, se învață a-le suporta.

Până târziu după amiază mi-am petrecut timpul acolo, căci se făceau multe glume, unele mai înghimpătore, decât altele. Când furcile s'au isprăvit de tot, c'o ceremonie triumfală le-au ridicat și dus la locul destinațiunii. Aședându-se și înșpenindu-se în pământ, s'a audid din mai multe părți dicându-se: „Să aibă parte de voi, cine a poruncit să vă ridice“.

Pulszky Augustă vorbind despre învățământul popular, declară față de revisuirea legii de instrucțiune dela 1868, că această revisuire nu se va întâmpla așa de curând, cum cred mulți, și crede, că tot ceea ce se poate întâmpla pe terenul instrucțiunii populare, se va face mult timp numai pe cale administrativă. Și acesta nu numai, că printr'o revisuire de felul acesta s'ar născă frecări cu naționalitățile și s'ar ivi o luptă culturală, ci și din cauză, că cestiunea aceasta n'atinge numai portofoliul de culte, ci stă în legătură și cu administrația publică și cu cestiunea finanțelor. Afară de acesta o astfel de revisuire ar pune față în față școlile confesionale cu școlile de stat. Resultatul acesta însă nu-l dorim nime.

Spune apoi, că închiderea școlilor confesionale n'ar fi chiar lucru practic, ba ar fi tocmai o neînțelepciune.

„Banffy și Liga română“.

În legătură cu scirea sațională a biroului de corespondență din Budapesta, pe care am publicat-o în numărul trecut, reproducem aci, ca curiositate, următoarele pasaje dintr'o corespondență a lui „Budapesti Hirlap“, ce poartă data: București, 26 Ian., și pe care, sub titlul de mai sus, o găsim publicată în numărul mai nou al nămitei foi. Răspunderea, se înțelege, o lăsam asupra foiei unghureșci, care nu odată s'a știut face „interesantă“ cu palavrele și născocirile sale față de Români. Etă ce se dije între altele, în această corespondență:

„Liga culturală de aici a pornit o nouă mișcare, al căreia scop adevărat nu este altul, decât de-a așta pe România ardeleni în contra noului guvern unghureșci.

„Agenții Ligei pregătesc o petiție, pe care vor iscăli-o toți alegătorii români din Ardeal; în petiția aceasta, alegătorii români din Ardeal vor cere agrățierea lui Rațiu și soț, și rugarea va fi îndreptată direct la cancelaria cabinetului c. r., pentru-ca să fiă așternută Majestății Sale.

„Se înțelege de sine, că Majestatea Sa va da petiția guvernului unghureșci pentru opinare, și astfel apoi, decât petiția va fi respinsă, totă odiul va fi aruncat asupra cabinetului Banffy“...

„Ministrul-președinte Banffy a declarat, că față cu pretensiunile Românilor este aplicat la tot felul de concesiuni, de nu cumva aceste pretensiuni ar sta în conflict cu consolidarea ideii de stat maghiară.. Mocsonyi și partida sa încunjură totă, ce ar pute eventual să mărească și mai tare agitațiunea între Români

Ne întorserăm cu toții din procesiunea aceasta tristă, mai mult în tăcere, decât vorbind. Eu am intrat în grădina, d'ér n'am putut ceti; am căutat spre sora și vedându, că se apropie de apus, mi-am luat bățul și am pornit printre sămănături în preumblare. Căutându împrejur, am vădit mai multe furci rîdicale în rozorele Vidrasului, la Molomfalău etc.

Ună fiord rece îmi cuprinsă întreg trupul, melancolia întunecată mă copleși gândindu-mi, că acele furci sunt rîdicate pentru mine și pentru omen, ca mine. Nu sunt în stare a reda aici ideile, ce mi-se încrușau prin cap în acele momente. Îmi inchiupiam întregă tinerimea pusă sub terore, intimidată și retrasă de pe arena sfintei lupte naționale, și cauză mare a poporului român aservit de vecuri, cauză care ni-a nutrită cu atata însuflețire o vedeam pierdută și sugrumată în născerea sa. Mă gândeam la mijloc de a înfrange terorismul, a-l culca umilit sub picioare și triumfător a pași pe calea apucată înainte.... Ideia aceasta mă însuflețea, îmi da viață.

Ast-fel sbuciumându-mă, m'am pomenit, că înșereză, am luat-o în direcțiune către Vidrasău, sperându, că voi întâlni

ardeleni, și de aceea nu aprobă petiția... „Declarațiunea aceta (a lui Mocsonyi) a produsă mare consternare în s'nul Ligei culturale“.

Cum se judecă la noi țeranii români.

Ună casă pe câtă de tragică, pe atată și de caracteristică pentru raporturile dela noi, s'a pertractat și d'ilele acestea înainte Curiei r. din Budapesta. Nisce țeranii români din Mănăsturel unghureșci fură judecați din partea tribunalului din Clușiu parte la închisore grea pe vietă, parte la închisore grea de 15 ani, er unul dintre ei chiar la morțe prin ștrângu. Acusațiunea s'a basat numai pe fasiunile acusaților, er fasiunile, din cauză necunoscută limbii, s'au luat la protocol în mod defectuos. Acusații nu șiau unghurește, er judele de instrucțiune cu scriitorul său nu șiau românesce. Fasiunile, cari au servit ca basă la aducerea unei sentințe de morțe, au fost luate așa-dér cam numai pe gâcite. Acusatul principal, după cum spun foile unghureșci, a protestat înaintea tribunalului, declarându, că „el ca Român, a fost ascultat din partea judeului de instrucțiune în limbă maghiară, pe care limbă însă el nu o pricepe“. N'a folosit însă nimic, tribunalul l'a condamnat la morțe prin ștrângu, tabla din Clușiu a aprobat sentința tribunalului, er protofiscalul a și făcută pregătirile pentru a-l spëndura. Dece Curia din Pesta nu s'ar fi milostivită a constata „defectele cercetării“, țeranul român ar fi fost silit să suferă morțe prin ștrângu indirect numai din cauză, că n'a avut „fericirea“ de a învăța limba maghiară pentru a se pute înțelege cu funcționarii statului.

Acesta este ună casă, care nu mai are lipsă de comentari. Lăsam să urmeze aci câte-va amănunte, ce ni-se comunică în privința aceta:

În nopta de 15 spre 16 Octomvre 1893 s'a aprins casa lui Szigethy Károly din Mănăsturel unghureșci (Magyar-Gyerő-Monostor) lângă Huiedin, în comitatul Coșocnei. În ziua următoare s'a constatat, că Szigethy Károly și economa sa Timar Katalin sunt uciți, jăfuiți și casa aprinsă peste cadavrele lor. Cercetarea criminală s'a început numai decât din partea judecătorei de cercă din Huiedin, și apoi din partea judeului de instrucțiune, Bodor Laszlo, dela tribunalul din Clușiu.

Szigethy Károly era vestit ca usurar, mare și om bănos, care se inavățise din interesele cele multe, ce le trăgea

pe Russu, venind la noi. D'ér neobservându-lă să vină, mi-am îndreptat pașii către casă, cu propusul de-a revede furcile și de a trece pe sub ele. Când m'am apropiat de acel loc, inoptase cum se cade; furcile numai din o apropiere ore-care le-am putut vedă înălțându-se și căscându, ca o cobe rea, spre mine.

Am îmbrățisat cauza națională cu atata însuflețire, încât dela urdirea fermentațiunii ei m'am decis a-mi consacra viața pentru ea, și nu era di, în care se nu-mi amintesc, că nu voi supraviețui catastrofa epocală — prin urmare tractam a mă familiarisa cu ideia de a suferi morțe de martir. Și totuși, îmi mărturisesc slăbiciunea, că n'am putut trece pe sub furci fără un fiord rece și fără a cere blăstămul cerului asupra nemiloșilor noștri prigonitori.

Sosită acasă, am încunșurat a mai da față cu cine-va, și m'am retras de banca mea din grădină. Înca în dor de di mă cuprinsă o tristetă întunecată, pe care întâmplările d'ilei au mărit-o, așa încât vedeam, că nu este om, care în aceste momente m'ar pute înveseli. Do-riam deci să fiu singur.

D'ér n'am stat mult în acest loc,

dela debitorii săi. În urma cercetării au fost puși sub acușiune pentru crimă de ucidere, jăfuire și aprindere, locuitorii Fodor Onuț, Gherle Onuț, Marcuș Simonu, Hurgui Avramu, precum și soția lui Fodor Onuț, născută Munteanu Maria.

Pertractarea finală s'a ținută la tribunalul din Clușiu în 30 Iunie, 2, 6 și 7 Iulie 1894. Apărătorul lui Fodor Onuț și al soției sale a fost d-lă Dr. Georgiu Ilea, avocat în Clușiu. Acușiunea s'a basat numai pe fasiunile acusaților. Cercetarea a fost defectuosă și irregulară. Judele de instrucțiune și cancelistul său, nu șiau românesce. Paralel cu judele de instrucțiune se pare, că și gendarmii ar fi făcută cercetare. La pertractarea finală Fodor Onuț a susținut, că densul în decursul cercetării n'a recunoscut faptele, ce i-se atribuesc, și că a fost forțat prin gendarmii la subscrierea protocolului.

Nu s'a putut constata, care dintre ei ar fi inișiatorul adevărat și care în ce măsură și în ce mod ar fi luat parte la comiterea acestor trei crime terribile. Nici aceea nu s'a constatat, ce ar fi jăfuit acușiții. Este clar, că conștii au voit să jăfuesc și nu să ucidă. Omorul și aprinderea au fost efectuate pentru a acoperi jaful și urmele faptelor criminale.

Cu toate acestea tribunalul a judecat pe Fodor Onuț la morțe prin ștrângu, pe Gherle Onuț la închisore grea pe vietă, pe Marcus Simonu și Hurgui Avramu, cari la comiterea faptului nu impliniseră încă 20 ani, la 15 ani închisore grea, er pe soția lui Fodor Onuț a achitat-o necondiționat. În urma apelațiunii, ajungându cauza la Tabla r. din Clușiu, acesta cu puține modificări, în esența a aprobat sentința tribunalului. Apelându apărătorul Dr. Georgiu Ilea cauza la Curia r. din Pesta, aceta în sedința sa dela 25 Ianuarie 1895, luându în considerare defectele cercetării și motivele apărării, pedepsă de morțe dictată lui Fodor Onuț a schimbat-o în închisore grea pe vietă, er cu privire la ceilalți acușiți a aprobat sentința Tablei.

Este de însemnat, că protofiscalul din Clușiu a fost făcută toate pregătirile pentru esecutarea lui Fodor Onuț, înainte de ce Curia ar fi decisă în cauză.

SCRIRILE DILEI.

16 (2-) Ianuarie.

Agitațiunile naționalităților în camera ungară. „Pest. Lloyd“ dela 26 l. c. dice, că trei serii lungi de petițiuni, îndreptate din diferite părți către camera deputaților, așteptă să fiă rezolvate. Cea din urmă din aceste serii cuprinde petițiunile a peste 60 de municipii, în cari se urgază măsură energice pentru sufocarea agitațiunilor naționaliste periculose pentru statul ungar. Cu ocaziune pertractării

și s'a apropiat frate-meu*) de mine, ca să mă încuragieze. El m'a întâmpinat cu cuvântul apăsat: Staturiu.

— Acetă măsură a Ungurilor nu a venit nepremeditată, am fost pregătit pentru acest eveniment, îi răspunsei. D'ia de aș însă, ori câtă s'a ivit de majestă, pe mine totuși m'a aflat într'o negură întunecată, pe care întâmplările d'ilei au mărit-o așa de mult, de nu-mi trebuie nimic, decât singurătatea. În clipele aceste de grea cercare pentru sörtea națiunii noastre, nu-mi pot regăsi vioșia; c'ună cuvânt, nu-mi trebuie nimic, aș dori să mă cuprindă un somn, d'ér el fugă, fugă dela mine.

După acesta a urmat o pauză... Fratele meu, aflându în fundul inimei mele cauza întristării, se scölă, ia poziția față de mine și ca un vătamat în onore, urmază: Așa, acesta să fiă curagiul tinerimei române? Din ast-fel de omen să se ridice conducătorii poporului? S'au spăimântat străbunii noștri de morțe, de câte ori s'au luptat pentru libertate? Nu adorăm astăzi pe aceia, cari au alergat de bună voi în pericole pentru binele comun? Nu se înalță inima noastră la amin-

* Veteranul și meritatul, preot ocogeanu Isăia Moldovanu, care preteșce și aș în comuna Chirleu. — Nota editorului.

accestor petițiilor cercurile opoziționale și au propus să provoce o desbatere mai lungă și să ceară dela guvernul lămuriri detaliate asupra dispozițiilor, pe cari are de gând a-le lua noul cabinet contra acelor agitazioni.

—o—

Ministrul honvedilor, baronul Fejérváry, în ședința de alaltă-eri a camerei a cerut 600,000 fl. pentru acoperirea spese-lor a 7000 de honvedii, cu cari s'a împutit în anul trecut contingentul regulat al recrutilor dela 12,500 la 20 285, și pentru cari nu s'a prevădută nimic în bugetul preliminar pentru 1895.

—o—

Br. Eötvös Lorand, fostul ministru de culte a primit o deputațiune, constă-tătoare din profesori de la universitatea din Budapesta, care lă rugă să se întorcă érăși la catedra sa. Br. Eötvös le-a răspuns, că în anul acesta se va odihni, dér cu începutul anului școlastic viitor și va începe din nou prelegerile la universitate.

—o—

Nicolau Karlowitsch de Giers, ministrul de externe rusesc, a murit alaltăeri, după o bôlă mai îndelungată, în etate de 75 an.

—o—

Socialismul în Germania. „Frankfurter Zeitung” aduce știrile îngrizite pentru imperiul german, că în toate ca-sarmele se fac vizitări foarte striete, căutându-se după surșori socialiste. Se vede decă, în adevăr, socialismul în Ger-mania s'a încuibat și în miliții, ceea ce tre-bue să pună pe gânduri pe factorii conducătorii de acolo.

—o—

Ministerul francesu s'a constituit definitiv în următorul mod: Ribot, președinte și finante; Poincaré, culte; Leygues, interne; Hanotiaux, externe; Trarieux, justiție; Dupuy-Dutemps, lucrări publice; Lebon, comerț; Gadeau, agricultură; Chautemps, colonii; generalul Jamont, resbelă, și admirabilul Bernard, marină.

—o—

† **Eufrosina Ioană**, soția fostului comerciant de aici din Brașov, *Ioană G. Ioană*, a încetat din viață Sâmbătă trecută în Bucuresci. Răposata, ca femeie evlavioasă, din modesta-i avere a lăsat o parte ca fundațiune la biserica gr. or. din cetatea Brașovului. Anunțul familiar îl publicăm mai jos.

Balul Reuniunii femeilor române din Sibiu.

Sibiu, 27 Ian. n. 1895.

Onorată Redacțiune! Sâmbătă, în 26 n. c., s'a ținut aici balul „Reuniunii femeilor române din Sibiu”, cu eleganță obicinuită.

tirea unui Muciu, unui Horatiu, unui Brutus? Și să nu se fi strecurat nici o picătură de sânge în vinele strănepoților lor? Eu întăresc, că da! Să nu ai tu atâtă curăgie, ca să-ți consacrez viața pentru națiune? Și să nu ai acea ambițiune, ca să cauți cu răcelă în ochii morții? O, mai bărbăți să fim, frate, decă voim a scăpa de jugul sub care s'au gârbovit spatele strămoșilor noștri! Caută la trecut și calcă fără tēmă în viitor.

Cuvintele lui m'au emoționat, mi-au stîrnit încât-va ambițiunea națională, dér în internul meu simțeam, că este ceva greu, ca un bolomoț de tină. Și acestă ceva, nedându circulațiune liberă sîngelui, nu aveam putere a alunga intristarea dela mine. Ne-am aședat la masă, dér fără a puté mânca ceva, m'am sculat, am mai schimbat câte-va cuvinte fără legătură și interes, și ne-am culcat. Frate-meu s'a culcat, ca de obicei, în pat, ér eu ostentivă de viforele țilei trecute, m'am răsurnat, fără a mă mai desbrăca, pe o lavită de scândură, avându numai o perină sub cap. Preotăsa frate-meu mai rămase încă în sus, avându a mai direge unele și altele prin bucătăria, și eu din locul unde eram aședat o vedeam învîrtindu-se încôce și încolo.

(Va urma).

Decorația saiei, cu braț și plante exotice, a fost bine succescă. Musica militară escelentă. A participat elita societății române și militarii din Sibiu în număr frumos. Maghiarii însă s'au abținut de totul în mod ostentativ. În ordinea de dans n'a fost nici un singur „csárdás”...

Laudabil lucru, demn de urmat în toate ținuturile, pentru care nu putem întrelăsa de-a nu aduce toți de-o potrivă complimentele nōstre comitetului, în frunte cu d-na *Maria Cosma*.

Ne servește faptul acesta spre deosebire satisfaciune, fiind că ar fi fost mai mult, ca o satiră, ca atunci, când domnișorele române din Sibiu stau la bara judecării pentru frumosele lor sentimente naționale, să li-se facă efrontul de-a asista la spectaculul unui „csárdás”.

După asemenea precedente e natural, că publicul român încântat de această frumoasă manifestațiune a spiritului național, a reajuns la conclusiunea, că în aceste timpuri trebuie să avem o singură devisă: „Ce-i străin, nu se lipese de sufletul meu”.

Tochmai aceste precedente i-au dat balului un timbru special național, ceea ce ne face să sperăm, că în aceste timpuri, când din grația stăpânirii i a rămas Românilor adevărat un singur loc de întâlnire: sala de petrecere, acesta va suplii măcar în parte acelu loc istoric în susținerea individualității naționale, ce l'au avut la Unguri balurile dela anii 50—61. Pentru a ajunge însă la acesta, e o absolută necesitate să i se dea locul convenit costumului nostru național, țeșut din fire triclore, care, cu regret constatăm, a lipsit cu desăvârșire la balul „Reuniunii femeilor române din Sibiu”.

Apoi ar fi foarte de dorit, ca în conformitate cu natura democratică a poporului român, sala de bal să intrnescă de-o potrivă inteligența dela orașe, ca și dela țără. Sperăm, că anul viitor va aduce și balul românesc din Sibiu costumul național și popularizarea acestuia în cele mai largi cercuri.

Observă, drept încheiere, că s'a jucat cu multă animație până la orele 4 dimineța, în special jocurile naționale românești: „Romana”, „Hora”, „Ardeleana”, cari au fost mult admirate de străini.

Din jocurile streine a fostă aprețiată mai ales o poeză francesă, compșă de d-lă *Mazalik*, conducătorul Capelei militare de aici, și dedicată „Reuniunii femeilor române”. Dintre notabilități am observat pe d-lă *F. M. L.* comandant de corp. *Galgotzi* cu soția, *F. M. L.* br. *Reuchlin* cu familia, apoi totă generalitatea și oficerii de stat major etc.

Rap.

Cestiunea națională în camera română.

Discursul d-lui *Ion Grădișteanu*.

(Urmare)

În a doua parte d-lă *Al. Lahovari* dovedește, cu ore-care succes de argumențațiune, o recunoșc, că nu putem interveni, că intervenire pentru noi ar fi periculoasă, pentru-că, precum nu am per-mite ca alții să se amestece în treburile nōstre, totă așa nici alții nu ar îngădui, ca noi să ne amestecăm în treburile lor. Argumentul, cum vedeți, este foarte sim-plu, foarte rațional, și mi pare netăgăduit de nimeni aci, căci, să nu esagerăm, și deși încă-odată nu-mi este dat să apăr pe nimeni, nu cred, că d-lă *Sturdza*, când a vorbit de samsar cinstit, a înțelesu o intervenire oficială. D-sa a înțelesu, de sigur, un fel de mijlocire prietinască, întemeiată tocmai pe faptul, că suntem, s'eu se dice că suntem prietini cu Austro-Ungaria.

Eu nu voi apăra acestă sistem, care, de altfel, nu a fostă nici-odată al meu, fiind-că am crețută totdeuna, că un asemenea mijloc ar rămân fără nici un fel de rezultat practic. Nu invinovațesu dér pe d-lă *Lahovari*, că nu a primită acestă sistem. Pote ca a avut dreptate. Totdeuna am protestat în contra invinovațerei, că aș cere, ca guvernul român să intervină în afacerile Austro-Ungariei, fără chiar și pentru cestiunea națională.

Atunci mă va întreba din nou d-lă *Arion*: care este soluțiunea D-vōstră? Ce putem face noi în cestiunea națională, și prin noi, înțeleg Statul român, ca Stat constituit?

Etă ce putem face noi. Putem face ceea ce spunem că puteam încă de acum patru ani, ceea ce recunoșce implicită chiar comitele *Kálnoky* în discursul D-sale, ca răspuns D-lui *Max Falk*, în care vorbind de însemnătatea României în tripla alianță, dice: „Conchidă, că în fața situației nōstre geografice, — vorba de Austro-Ungaria — și a purtării nōstre cu statele din Balcani, nu ne ar aduce nici un folos, dér ne ar crea multe greutăți, decă legăturile de prietșugă ale monarhiei cu România ar fi turburate”.

„Cred, dicea mai departe, că modul meu de procedere amical, corespunde cel mai bine intereselor nōstre”.

Mai departe, érăși:

„Tot d'a-una eu aș suferi mai bu-curosă invinovațirea, că am procedată pré domol, de câtă decă mi s'ar imputa, că prin aciune mea aș fi stricată într'atăta situațiunea, în câtă, fără a o îmbunătăți înăuntru, aș fi compromis în afară în-tréga constelațiune până acum atât de favorabilă pentru noi și pentru pace. Decă astă, în loc de asigurări liniștitoare, pe cari am fost în pozițiune a vi le da asupra situației externe a monarhiei, ar fi trebuit să constat că ne aflăm în ajunul ruperei relațiilor până acum amicale cu una din cele mai importante țeri vecine, nici în monarhie și nici chiar în Ungaria nu mi s'ar fi mulțumit pentru acesta.”

Vedeți, dér, D-lor, este un elementar, este un cunoscut de totă lumea, este un cunoscut măturisit până și de cancelarul imperiului austro-ungar: că prietșugul României este de cea mai mare însemnătate pentru tripla alianță, și în deosebi pentru monarhia vecină.

Nu voi să revin asupra cuvintelor pentru care acestă prietșugă este de așa mare însemnătate; cuvintele pe cari le am arătat și anul trecut, că situațiunea nōstră geografică, însemnătatea strategică a României, faptul că țara românească are milioane de frați, cari trăiesc pe hotarele ei, însă dincolo de granița politică a acestei țeri, toate acestea sunt cestiuni pe cari le cunosceți cu toții, pe cari le cunosce Europa întrégă, și de aceea însemnătatea României în tripla alianță, pentru Austro-Ungaria mai ales, este multă mai mare de câtă s'ar păre după întinderea teritoriului ei și chiar după puterea numerică a armatei.

Er bine, D-lor, când ne aflăm alături cu un stat care are așa interes să aibă prietșugul nostru, nu suntem și noi în drept să i cerem nici atăta lucru, ca să lase pe frații noștri, să trăiasc în pace, ca Români. Căci ce cerem noi în fapt? Condițiuni peste puțină de îndeplinit? Lucruri, cari să se lovescă în cap cu tratate internaționale s'eu cu starea de faptă a Europei de ochi? Nici de cum; cerem, pur și simplu, ceea ce cer și Români dincolo de graniță, și Români dincolo, ca să fie mulțumiți, și pentru ei o stare și legală și faptică omenică, o stare civilizată, o stare în care să se curmeze odată pentru tot d'a-una situațiunea sălbatică în care sunt ținut de guvernul ungueresc. (Aplause).

Decă nici atăta lucru nu suntem în stare să dobândim de la o putere, care are atăta interes de noi, atunci ar fi de disperat, și aci să-mi dați voie să nu me unescă cu *D. Arion* și să nu mai caută să scap statul român, căci n'ar mai fi vrednic de scapăt, decă ar fi în așa stare de slăbiciune. . . .

D. C. Arion: N'amă ășită acestă nici odată.

D. I. Grădișteanu: Așa dér, lucrul este lămurit; sunt convins, că lucrurile s'ar schimba, decă s'ar soi ceea ce trebuie să se scie, pentru că așa este și cu via și fără via D-vōstră, că fără o îmbunătățire a sōrtii Românilor de dincolo nici un prietșug, nici o alianță, nici o înțelegere nu pôte fi între România și Austro-Ungaria. (Aplause). Acestă este cestiunea, așa se pune, așa se resolvă.

Dér mi se va dice: dér dacă nici în cazul acesta, ceea ce eu personal nu cred.

Decă nici în cazul acesta n'ar voi Ungurii să cedeze, atunci ce este de făcut? Ce este de făcut, érăși trebuie să o spunem lămurit: atunci nu mai avem ce căuta în tripla alianță, să ne vedem de păcatele nōstre și să ne îndreptăm aiurea. (Aplause).

(Va urma).

Telegr. part. a „Gaz. Trans.”

Deva, 28 Ianuarie. Invătătorul din Grădisce, *Nicolau Trimbișonu*, acusat pentru „agitare în contra națiunii maghiare”, a fostă condamnată astă la un an închisore de stat și 100 fl. amendă.

NECROLOG. D-na *Haretti P. Mincu* cu fiu și ficele; d-lă *Gheorghe Orghidan* cu ficele: D-na *Elena N. Orghidan*; d-na *Smaranda Orghidan*; D-na *Eufrosina Const. Orghidan* cu fiul; d-lă *Gheorghe Brătianu* cu fiu; d-lă și d-na *Corneliana Orghidan* cu copii; d-lă și d-na *I. Orghidan*; d-lă și d-na *Gheorghe Flórescu* și d-ra *Maria C. Orghidan*: au durerea a face cunoscută pierderea prea iubitei lor soră, cumnată și mătășă: *Eufrosina Ioană*, născută *R. Orghidană*, încetată din viață Sâmbătă în 14 Ianuarie, orele 6 dimineța, în etate de 63 an. Ceremonia funebră se va săvîși astă Lună în 16 Ianuarie v. în Cimitirul Șerbană-Vodă din Bucuresci.

Fia-i țarina ușor!

Sciri telegrafice.

Viena, 28 Ianuarie. Majestatea Sa monarhul primu ér în adiență pe baronul *Bánffy*. Acestă fu invitat și la masă la curte, ér astă s'era se întorce îndărăt la Budapesta.

Seghedin, 28 Ianuarie. Poliția a descoperit la socialisti număruse tipărituri, pentru a căror răspândire au fost arestate trei persoane. Eră se adunar înainte casei orașului aprópe 50 de persoane și între amănințări cerură liberarea celor de ținut. Poliția prinse pe trei dintre conducători, după-ce mulțimea se împrăștiă.

Paris, 28 Ianuarie. Regele Serbiei *Alexandru*, a sosit aci. La gară fu primit de exregele *Milan*, unde se salutară în modul cel mai intim.

Paris, 28 Ianuarie. Diarele se ocupă detaliat cu compunerea noului cabinet, care se bucură de încredere generală.

Paris, 28 Ianuarie. Camera și senatul se întrnescă astă pentru a i-se împărțâș scirea din Petersburg despre morțea ministrului de externe, rus *Giers*.

Tote diarele publică necrológe pentru *Giers*, accentuându serviciile sale eminente.

Paris, 28 Ianuarie. Noul guvern nu va face nici o declarațiune în parlament, ci va da deslușiri numai la interelațiunea lui *Gobet* asupra stărei generale.

DIVERSE.

Casa unui Cresu. În săptămăna trecută s'a deschis casa-palată a milionarului *Corneliu Vanderbilt* din New-York. Clădirea acestui palat a durat patru ani și este o copie a castelului din Blois. Sala de bal e în stilul Ludovic XIV, 80 urme de lungă și 60 lată. Pe plafond sunt pictate nimfe legărate de zeri, cântându diferite instrumente, și în jurul nimfelor o mulțime de Cupido. Întréga sală e luminată cu lumină electrică. Se dice, că palatul a costat 20.000.000 marce.

Literatură.

A apărut Nr. 1 al revistei literare-beletristice, pentru familia „Rândunica”, cu următorul sumăr: Comorile lui *Ian*, (poezie), de *Andrei Barseanu*; Episod din rēboiul independenței române, de *Iosif Popescu*; Pe albumul amicului meu *A. C.*, de *C. Dărăbantu*; Din literatura chină (trad.), de *Ilie Demetrescu*; Profesorul *Iordache, Marg. Moldovan*; În mieș de nopte, de *Emiliu Sabo*; Ultima regină a *Georgiei* (trad.), de *Enea P. Bota*; Rămurele *Di-arul* ei, de *Iosif Siegescu*; Aforisme despre femei, de *Ioan Cădea*; Felurite, de * * *.

Proprietar: Dr. *Aurel Mureșianu*.Redactor responsabil: *Gregoriu Maior*.

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Ianuarie 1895.

Renta ung. de aur 4%	124.75
Renta de corone ung. 4%	99.05
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	128.25
I apr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	103.50
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	125.75
Bonuri rurale ungare	98.20
Bonuri rurale croate-slavone.	97.75
Imprum. ung. cu premii	158.25
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	144.50
Renta de hartie austr.	100.80
Renta de argint austr.	100.75
Renta de aur austr.	125.60
Losuri din 1860	156.75
Actii de-ale Banței austro-ungară	1061.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	413.50
Actii de-ale Banței ung. de credit.	506.—
Napoleonori	9.86
Marc imp. ger.	60.88
London (lire sterlinge).	124.25
Rente de corone austr.	101.15

Cursul pieței Brașov.

Din 28 Ianuarie 1895.

Banconote rom. Cump.	9.78	Vând.	9.82
Argint român. Cump.	9.75	Vând.	9.80
Napoleon-d'or Cump.	9.82	Vând.	9.86
Galbeni Cump.	5.85	Vând.	5.90
Ruble rusești Cump.	132.50	Vând.	—
Marc germane Cump.	59.60	Vând.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vând.	101.75
Lire turcești Cump.	11.15	Vând.	—

Cursul losurilor private

din 28 Ian. 1895

	cump.	vinde.
Basilica	88	8.90
Credit	193.25	199.50
Clary 40 fl. m. c.	58.25	59.—
Navig. pe Dunare	—	150.—
Innsbruck	26.—	—
Krakau	26.—	—
Laibach	24.50	25.25
Buda	61.—	62.—
Palfy	58.50	59.—
Crucea rosie austr.	17.90	18.50
dto ung.	12.—	12.40
dto ital.	12.—	12.50
Rudolf	28.50	24.—
Salm	69.—	70.—
Salzburg	27.50	28.50
St. Genois	72.50	73.50
Stanislau	46.—	48.—
Treitine 4 1/2% 100 m. c.	149.—	151.—
dto 4% 50	70.—	—
Waldstein	50.—	52.—
Serbesci 3%	40.50	41.50
dto de 10 franci	—	—
Banca b. ung. 4%	129.—	129.50

Convocare.

Reuniunea de împrumut și păstrare „SPERANȚIA“, va țiené.

a X-a adunare generală ordinară în Borgoprundă la 24 Februarie 1895 la 3 ore p. m.

Obiectele:

1. Censurarea rațiunilor, statorirea bilanțului și împărțirea dividendelor.
 2. Propunerile direcțiunii și ale consiliului de inspecțiune.
 3. Propunerile membrilor.
- Pentru cazul, când la această termină nu s'ar aduna membrii deajuns în înțelesul statutelor, totu prin acestă anunciu se convoca a doua adunare generală pe 10 Martie 1895 la 2 ore p. m.

Borgoprundă, 14 Ianuarie 1895.

Dr. N. Hanganuțiu,
directorul reuniunii.

**Cine vrea se bea
Vin bun și efin,
se și'l procure din
casa Nr. 48 strada Porți
la „Trei Litre“**

1 Litru Savignon	fin 70 cr.
1 „ Leányka	„ 50 „
1 „ Vin din 1892	„ 40 „
1 „ Vin din 1893	„ 30 „

593,4—10

**Inchierarea Conturilor, pre al IV. an de gestiune 1894,
a „ASOCIAȚIUNEI RIUREANA“
institut de credit și păstrare în Capolnoc-Mănăstur.
CONVOCARE**

P. St. acționari ai institutului de credit și păstrare „Riuriana“ se invită la

a IV. adunare generală ordinară,

care se va țiené la 14 Februarie 1895 șt. n. la 10 ore din ȝi, în localitatea institutului.

Programul adunării:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1894.
2. Raportul comitetului revisor despre esaminarea rațiunilor și pe baza acestora pertractarea proiectului cu privire la împărțirea profitului curat.
3. Absolvarea direcțiunii și a comitetului revisor.

4. Pertractarea proiectelor înștiințate la preșidiu în înțelesul ș-lui 22 din statute.

5. Conform șș-lor 20 și 31 din statute, alegerea de nou a officialilor, membrilor în direcțiune și comitetului revisor; precum și statorirea soluțiunilor acestora.

6. Alegerea alor 2 membri, pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunare, se facă atenți la prescrișele șș-lor 8 și 9 din statute.

Capolnoc-Mănăstur, la 24 Ianuarie 1895.

Direcțiunea.

CONTUL BILANȚULUI

Nr. cărți princip.	Activa		Nr. cărți princip.	Passiva	
	fl.	cr.		fl.	cr.
	Casa în numărare	758.86	27	Capital social prefăcut în 1108 acti à 10 fl.	11080.—
15	Contul cambiilor	11669.62	1	Contul dep. de actii	9048.—
			3	„ dep. de actii	18.55
16	„ contractelor	44859.30	5	„ Reescomptului	32285.—
			8	„ Fondului de rezervă	2426.75
21	„ Mobiliară	49.55	28	„ Dividendă neredicată	169.28
				Saldo ca profit curat	2309.75
		57337 33			57337 33

Mișcarea casei pe anul 1894:

- a) casa în numărare 758.86 cr.
 - b) Intrate 45449.36 cr.
 - c) Eșite 44690.50 cr.
- 90,898,72

Georgiu Petrovanu,
directoru esec.

Ioanu Dragomiru,
cassaru.

Ioanu Bota,
v.-directoru.

Alesiu Stupariu,
comptabilu.

Iacobu Botha,
Alexandru Colceriu,
membri în direcțiune.

Vasiliu Mihalcea,
Avacom B. Hangea,
membri în direcțiune.

Stefanu Popu,
Andreiu Popu,
membri în direcțiune.

Ignath Gherghel,
Vasiliu Dragomiru,
membri în direcțiune.

Bilanțul presinte confrontându-se cu cărțile principale și auxiliare ținute în bună ordine, s'a aflat conformu și esactu.

Dat în Cap. Mănăsturu, la 22 Ianuarie 1895.

Nicolau Lupanu, Alesiu Latișu, Ioanu Filipu, Stefanu Birle, Vasile Muste,
membri în comitetul de supraveghere.

Contul Profitului și a Perderilor.

Nr. cărți princip.	Eșite		Nr. cărți princip.	Intrate	
	fl.	cr.		fl.	cr.
2	Contul intereselor la dep.		7	Contul penale	270.06
6	„ fructificatoru	598.76	9	„ tipariulu.	146.20
	„ interes. de rescompt	2612.89	10	„ taxa de inscriere.	27.80
9	„ tipariulu	46.69	11	„ de fondare	203.50
11	„ taxei de fondare	203.50	12	„ diverselor	2616.32
12	„ diverselor	335.06	13	„ interese cambiale	867.20
17	„ contribuțiune	505.22	14	„ „ contractu	3372.06
24	„ comisarilor de ȝi	102.—			
25	„ salariulu.	620.—			
24	„ comit. revis. 60 fl.	100.—			
	„ plata servit. 40 fl.	70.—			
26	„ chiriei de casă și lemne	70.—			
	Saldo	2309.10	7503	22	
	Suma	7503.22	7503	22	

Kapolnok-Manastur, la 31 Decemvre 1894.

George Petrovanu,
directoru esecutiv.

Ioanu Bota,
v.-directoru.

Ioanu Dragomiru,
cassaru.

Alexiu Stupariu,
comptabilu.

Iacobu Botha,
Alexandru Colceriu,
membri în direcțiune.

Vasiliu Mihalcea,
Avacom B. Hangea,
membri în direcțiune.

Stefanu Popu,
Andreiu Popu,
membri în direcțiune.

Ignath Gherghel,
Vasiliu Dragomiru,
membri în direcțiune.

Contul profit și perderi presinte confrontându-se cu cărțile principale și auxiliare ținute în bună ordine s'a aflat conformu și esactu.

Nicolau Lupanu, Alexiu Latișu, Ioanu Filipu, Stefanu Birle, Vasiliu Muste,
membri în comitetul de supraveghere.

A V I S U !

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se potu face și renoi ori și când dela 1-ma și 15 a fia-carei luni.

Domnii abonati se binevoiasca a arata în deosebii, când voiescu ca espedarea se li-se faca dupa stilulu nou.

Domnii, ce se aboneza din nou, se binevoiasca a serie adresa lamuritu și se arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potu cumpera în librăria Nicolae Ciurecu și în tutungeria I. Gross.